

Vastaus kirjalliseen kysymykseen happigeneraattorien käyttönotosta terveydenhuollossa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jari Koskela /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 168/2020 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta terveydenhoidon kustannuksia voidaan merkittävästi vähentää ja sairaalahapen saatavuutta helpottaa lisäämällä sairaalassa sähköisesti generoidun lääketieteellisen hapen käyttöä kalliin ja kaukana tehtaalla tuotetun hapen sijaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lääketieteellistä happea käytetään useiden sairauksien hoitoon sairaaloissa ja potilaan kotona. Kotona annetussa happihoidossa on lähes täysin siirrytty käyttämään happigeneraattoreita happipainepullojen tai nesteinä olevan hapen sijasta. Happea tuotetaan näin vain yhden potilaan hoitoon kotiololoissa. Sairaaloissa on tavanomaisesti rakennettu kaasuputkistot ja samanaikaisesti käyttäviä potilaita on usein kymmeniä tai enemmän. Pääsääntöisesti sairaalat käyttävät tarjoutuen pohjalta hankittua nestemäistä happea lääkehapen tuottamiseen.

Lääkkeelliset kaasut ovat lääkkeitä. Lääkelaki mahdollistaa valmistaa lääkevalmisteita kuten lääkehappea sairaanhoitopiirin, sairaalan tai terveyskeskuksen oman toiminnan edellyttämässä laajuudessa. Suomessa sairaaloilla ja terveyskeskuksilla on tälläkin hetkellä mahdollisuus valmistaa tarvitsemansa lääkkeellinen happi itse esimerkiksi happigeneraattorilla. Valmistus on tällöin terveydenhuollon toimintayksikön lääkekeskuksen ja sairaalan tai terveyskeskuksen vastuulla.

EU-tason sääntelyn vuoksi lääkkeitä valmistettaessa on noudatettava lääkkeiden hyviä tuotantotapoja, jotka vastaavat niitä periaatteita ja ohjeistoja, jotka on hyväksytty Euroopan yhteisöjen säännöksiin ja farmaseuttisten valmisteiden tuotannon tarkastusten keskinäisestä hyväksymisestä tehtyyn yleissopimukseen liittyen. Henkilökunnan on oltava riittävästi perehtynyt lääkkeiden valmistukseen ja siihen tarvittavat tuotantotilat ja laitteet ovat asianmukaiset.

Jo nyt lainsäädäntö mahdollistaa sairaalahapen saatavuuden helpottamisen lisäämällä sähköisesti generoidun lääketieteellisen hapen käyttöä. Terveydenhuollossa yksittäiset sairaalat ja terveyskeskukset tekevät itse päätöksen menetelmästä, miten he hankkivat tai tuottavat hoitoon tarvittavan lääkinnällisen hapen. Pienistä terveyskeskuksista puuttuu kuitenkin lääkevalmistuksen (kuten lääkehapen) osaaminen ja kyky luoda lääkevalmistuksen edellyttämät laatuasiakirjat ja tarvittavat prosessikuvaukset. Isommat toimijat voivat kuitenkin tulevaisuudessa toteuttaa tarvittavat laatu- ja prosessit pienten perusterveydenhuollon yksiköiden puolesta.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 168/2020 vp

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että käytettävissä on monenlaisia keinoja lääketieteellisen hapon saatavuuden turvaamiseksi sekä normaali- että poikkeusolosuhteissa.

Helsingissä 9.4.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru